

BIZKAIKO FORU AGIRITEGI HISTORIKOAREN NOTARIOTZA ATALEKO ISAD

Identifikazio-arloa

Erreferentziazko kodea	ES 48020 AHFB/BFHA
Titulua	Bizkaiko notariotza atala
Data(k)	1504 – 1899
Deskribapen maila	Atala
Deskribapen-unitatearen bolumena eta euskarria	Bolumena. Metro linealak: 113,75 m/l Paperal.

Testuinguru arloa

Ekoizlearen izena	Bizkaiko eskribautegiak
Instituzio historia	<p>eskribauak, notarioa, bere eginkizunak betez, atal honetako dokumentazioaren ekoizlea da, fede-emaile gisa (fede publikoaren artxiboetako bat) eta eginkizun judizialei dagokienez dituen bi alderdietan. 1862ko Notariotzaren Legeak eskribauaren bi eginkizun zibil eta judizialak bereizten ditu; hala, lehenengoa notarioarentzat da eta bigarrena epaitegiko idazkarientzat.</p> <p>Eskribauak, bere fede-emaile gisa dituen eginkizunetan, “baimena ematen du”, egiazkotasuna ematen die zuzenbide pribatuko negozioei buruz formalizatzen dituen dokumentuei, eta izaera publikoa ematen die. Notariotzaren helburua auziak saihestea da, dokumentuari benetakoa dela bermatzeko behar adinako froga-indarra ematen baitio.</p> <p>Notario-protokoloak eskribauaren edo notarioaren aurrean pasatu diren dokumentuen erregistroak dira, eta horien lehen idazketa edo jatorrizko idazketa dira. Eskribau bakoitzaren eskriturak kronologikoki ordenatzen dira, eta protokoloak idazketa-koadernoak agregatuz sortzen dira, eta urteka koadernatzen dira edo urteko zatikietan.</p> <p>Eginkizun judizialari dagokionez, Bizkaiko instantzia judizialean jarraitutako espediente, eginbide eta auziak.</p>

Artxibo historia	<p>Ehun urteko notario-protokoloak, 1931tik, Agiritegi Historikoetan egon behar dira eta horietan, Agiritegi Historiko Probintzian, Protokoloen Agiritegi Historikoak sailkatu eta katalogatzeko osteko jarraibideekin.</p> <p>Bizkaiko protokoloak, gehienak, hortaz, Bizkaiko Agiritegi Historiko Probintzian daude, Bilboko Henao kalean. Agiritegi hori Estaturen titulartasuneko da eta Bizkaiko Foru Aldundiak kudeatzen du 2018tik.</p> <p>Hala ere, atal honetako notario-protokoloak eta espediente judizialak Gernikako Juntetxeko Artxiboan edo Bizkaiko Jaurerriko Agiritegi Nagusian zeuden, Jaurerriko erakunde orokorren dokumentazioaren egoitza Erdi Arotik foru-abolizioraino, 1876an, eta, protokoloen kasuan bezala, erakunde honen ekoizpenetik kanpoko beste dokumentu-sail batzuen egoitza ere bazen.</p> <p>1993. urtean, dokumentazio hori Gernikako Juntetxera eraman zen eta Bilboko BFAHn dago.</p> <p>Ondoren, BFAHren hainbat funtsetan sakabanatuta dauden protokoloak gehitu dira, eta, azkenik, Bizkaiko udal batzuetan gorde direnak, Aldundiarekin sinaturiko gordailu-hitzarmenen bidez beren funtsen zati bat artxibo honetan dutenak.</p> <p>Espedienteak, eginbideak eta auziak gehienbat atal judizialean daude, baina, notario-protokoloak eratzeko moduagatik, urtez urteko koadernaketa, kasu batzuetan eskriturekin tartekatuta daude eta atal honen parte dira.</p>
Sarrera modua	transferentzia. gordailu-hitzarmena.

Eduki eta egitura arloa

Irismena eta edukia	<p>Bizkaiko eskribauek 1507 eta 1899 urteetan sortutako dokumentazio historikoa.</p> <p>Atal honek eskaintzen duen informazioa pertsonen bizitzaren eremu pribatuari buruzkoa da, datu-aberastasun handiko serieak dira, dokumentu-mota bakoitzean ongi definituak; adibide gisa: salerosketak, erroldak, testamentuak, ezkontza-itunak, gordailuak, ondasun-inbentarioen espedienteak, sendatzaileen izendapena, protokolizazioak, botereak, ikasketa-kontratuak, transakzioak eta abar.</p>
Balorazioa, hautaketa eta ezabaketa	Kontserbazio iraunkorreko dokumentazio historikoa.

Sarrera berriak	
Erakundea	<p>Eskribauak, Bizkaian dituzten eginkizunetan, Lur Lauko eskribauak eta Hiribilduko eskribauak dira. Haien jarduketa-lekuaren banaketa hori eta haien lanak hartzen dituen aldi kronologikoak dira BFAHren datu-basea gidatzeko sarbide-koadroa eta ikertzaileen gelan erabilgarri dagoen paperezko inbentarioa egituratzeko oinarria.</p> <p>Eskribauaren eskema orokorra, jarduketa-lekua eta datak.</p>

Sartzeko eta erabiltzeko baldintzen arloa

Sartzeko baldintzak	Sarrera askea.
Erreproduktzio baldintzak	<p>Inola ere ez da baimentzen fotokopiagailuaren erabileraren bidezko ekoizpena.</p> <p>Beste bitarteko batzuen bidezko ekoizpenerako arduradunen baimena behar da.</p> <p>Salbuespenetarako, ikus Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoaren ISAD.</p>
Dokumentuen hizkuntza/idazkera	Gaztelania.
Ezaugarri fisikoak eta baldintza teknikoak	<p>Kontserbazio-egoera oso aldakorra da.</p> <p>Protokolo batzuk kontserbazio-egoera bikainean daude, beste batzuk erdipurdi edo gaizki daude, eta batzuk kontserbazio-egoera oso txarrean daude. Hori dela eta, kasu batzuetan, ezinezkoa da protokolo horiek manipulatzeko eta, beraz, katalogatzea.</p>
Deskribapen tresnak	<p>Bi deskribapen-maila: inbentarioa eta katalogoa.</p> <p>INBENTARIOA. Paperean, eskuragarri dago, aurrez aurre, Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoko Ikertzaileen Gelan.</p> <p>Inbentarioaren datuak honako hauek dira: eskribaua, merindade edo hiribildu eskribautza, jarduketa-datak eta protokoloaren signatura.</p> <p>KATALOGOA. DATU-BASEA. ARWE. BFAH. 50.332 dokumentu-unitate. % 25 atala.</p> <p>Dokumentuen deskribapena eta azterketa idazketaren kalifikazio tipologikoa nabarmentzean oinarritzen dira (salerosketa, testamentua, ezkontza-itunak eta abar), eta haren funtsezko datuen laburpena: parte-hartzaileak, zein negozio juridiko den, non eta noiz eman den, haren deskribapen fisikoari buruzko datuak.</p>

Deskribapen tresnak	Banakako aipamenaz gain, toponimiaren, onomastikaren eta dokumentu-tipologiaren indizeak eskaintzen dira, datu-basearen katalogoan bilatzeko aukerak osatzeko.
---------------------	--

Lotutako dokumentazio arloa

Jatorrizko dokumenturik ote dagoen eta horien kokalekua	
Kopiarik ote dagoen eta horien kokalekua	Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoan bertan, dokumentazioaren zati bat digitalizatzen ari dira. Dokumentazio hori Internet bidez eskura daiteke, ARIT datu-basearen bidez 6836 dokumentu digitalizatu dira, alde zuzenetik katalogatuak. Lekeitioko eta Mungiako hiribilduetako XVI. eta XVII. mendeetako zenbait idazlanen protokoloak eta espedienteak dira.
Lotutako deskribapen unitatea	Notarioria Atalarekin zerikusia duten dokumentu-iturriak daude BFAHren atal guztietan, batez ere atal judizialean.
Argitalpenei buruzko oharra	<ul style="list-style-type: none">– Bizkaiko Foru Aldundia, (1997). Bizkaiko ondare historikoaren hamar urteko kudeaketa. Kultura Saila. Ondare Historikoaren Zerbitzua.– Riesco Terrero, Ángel. Espainiako notarioria nazionala eta dokumentazio publikoa Borboien dinastian zehar, 1862ko lege organikoa arte.– Extremera Extremera, Miguel Ángel (2009). Notarioria Espainia Garaikidean. Kordobako eskribau publikoak (XVI-XIX mendeak). Calambur. Litterae liburutegia.

Oharren arloa

Oharrak	
---------	--

Kontrol arloa

Artxibozainaren oharra	Actuaciones Culturales Estrategicas 4 SL enpresak Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoaren Notarioria atalerako egindako deskribapena
------------------------	--

Arauak edo erregelak	General International Standard Archival Description, Second Edition, ISAD (G) (Deskribapen Artxibistikorako Nazioarteko Arau Orokorra. Deskribapen Arauen Batzordeak 1999ko irailaren 19an Stockholmen (Suedia) egindako Artxiboen Nazioarteko Kontseiluan onartua. Madril. 2000.
Deskribapenaren data	2020/01/20